

Oppstartsamling - Klassen vår

Innledning til lærerne

Når du nå skal begynner å jobbe med LINK, - enten for første gang eller for første gang i år, så vil vi gjerne peke på noe av det som er kjernen i LINK. Denne samlingen er utviklet med tanke på nettopp det. Samlingen gjennomføres som beskrevet, og det som skiller den fra andre samlinger er at læreren underveis, men særlig i etterkant snakker med elevene om hva som er gjort og hvorfor. Det skal fremgå for elevene hva LINK er, hvordan vi skal jobbe i disse timene og hva som er hensikten.

Temaet er Klassen min, fordi det ved starten av et skoleår er særlig viktig å jobbe med klassemiljøet: det er viktig for å skape et best mulig vekst- og læringsmiljø for elevene. Før beskrivelsen av gjennomføring i klassen vil vi peke på tre punkter som er sentrale i LINK. Ha med disse punktene ved planlegging og gjennomføring i klassene.

1. Ritualene. Ritualene er ryggraden i LINK, og i denne første økta er det viktig å få med alle stegene. Hvert ritual har en betydning.
2. LINK er en arena for utforskning og undring. Det skal være rom for spørsmål, følelser, tanker og ideer. Det er ingen riktige eller gale svar. Vi lærer av hverandre, og vi skal undre oss sammen.

3. Positiv forsterkning. I LINK går vi inn i hverdagstemaer på godt og vondt med et styrkefokus. Lærerens rolle er å bygge på ressursene som er i den enkelte og i gruppa, med tro på at gruppa både kan og vil. Elevenes tanker, følelser og innspill skal tas imot åpent og med positiv forsterkning.

Ritualer, styrkefokus og positiv forsterkning

Ifølge Dr Bruce Perry er det viktig å lage positive mønstre for barn. Gjentakende gode handlinger som oppleves meningsfulle bidrar til trygghet, forutsigbarhet og glede. Når elever vet hva som skal skje har de mulighet til å forberede seg på det som kommer. Når ritualene i tillegg oppleves som vennlige og gode, kan de virke stressreducerende.

Ritualer er argumenter utstrakt i tid

T.Sjødin

Alle ritualer har et budskap, sier Sjødin. Når handlinger/ritualer gjentas ofte nok blir budskapet gyldig. «Argumentet» blir viktig og riktig. Positive ritualer kan bygge samhold i klassen og styrke den enkelte i troen på sin egen verdi. Dette gjelder i LINK-øktene, og det gjelder i skoledagen forøvrig.

Ritualene som går igjen i alle LINK-samlingene er:

- Inngangsritualet
- Gullkorn-runden
- Presentasjon av tema
- Vi snakker om tema
- Vi jobber med tema
- Bare for gøy
- Boka mi
- Oppsummering
- Avslutningsritual

Argumentene i LINK-ritualene

Inngangsritualet skal argumentere for at hver enkelt elev er velkommen, og at alle ønskes velkommen inn i gruppa. Ritualet signaliserer at dette skal være hyggelig ved å bruke virkemidler som fin musikk, tente lys, håndhilsning eller tilsvarende.

Gullkornrunden, hvor alle forteller om en fin hverdagsopplevelse de har hatt i løpet av de siste dagene, argumenterer for at læreren og klassen vil høre på den enkelte elev. I flokken har alle en plass. Det forteller også at du skal ta imot det andre har å komme med. I gullkornrunden «smitter» klassen hverandre med gode følelser. De øver også på den sosiale ferdigheten som handler om å kunne veksle mellom det å være i fokus og å gi andre fokus. Det stimulerer til deltakelse, og det regulerer gruppa. Derfor blir det viktig at alle sier noe. Hvis ikke blir det fort til at noen sier masse, mens andre forblir tause. Slike mønstre kan forsterkes over tid. Noen elever trenger å øve seg på å ta plass, og noen trenger å øve seg på at andre skal få plass. Læreren oppgave er å hjelpe til med de utfordringene den enkelte har. Hvis en elev ikke klarer å si noe høyt, kan læreren ta en prat med eleven i forkant, skrive ned en setning, sitte ved siden av eller på andre måter legge til rette for at eleven skal klare å si noe i gruppa.

Når læreren **presenterer temaet**, gjøres det kort og enkelt. Hensikten er å inspirere og engasjere. Budskapet, eller argumentet, er at læreren har noe å fortelle som hun/han tror kan være fint for klassen å ta del i. Det handler om motivasjon og relevans.

Når læreren **snakker om temaet** inviteres elevene inn til åpen refleksjon og felles undring. Dette er et argument for at det den enkelte tenker og får ut av temaet, er viktig for alle å ta del i. Ritualet argumenterer også for at elevene er kompetente. At de allerede kan noe, og at de kan klare å finne ut av mer. At de kan mene noe, og at utforskning og undring er bra. Det argumenterer for at arbeidet med temaet skal ta utgangspunkt i elevenes verden, deres ståsted og deres forforståelse.

Når dere **jobber med temaet** kan det være en fordel om gruppene jobber med forskjellige oppgaver. Da blir det interessant å høre på alle gruppene i fremføringen til slutt. Når alle gjør det samme kan fremføringen fort blir litt kjedelig, og det er særlig uheldig for de siste gruppene som slipper til. Elevene skal nå få utforske, utfordre, samarbeide og presentere for de andre, ikke konkurrere. Argumentet er at klassen sammen kan øke den enkeltes og klassens kunnskap. Ved å lytte til hverandre, og ved å legge frem for hverandre, blir alle både klokere og flinkere.

Bare for gøy, er argumentet som sier at glede og positivitet er viktig for alle. Leken har betydning i seg selv, ikke bare som et virkemiddel for læring. Den bidrar til fellesskapsopplevelse og er viktig for vår psykiske helse. Å leke sammen kan styrke inkludering og sosial kompetanse. I leken må vi både følge regler, og vi må improvisere.

Boka mi har et budskap om at det går an å samle på skatter. Det å ta vare på gode opplevelse og skape gode minner i hverdagslivet vårt er viktig. Særlig når det stormer.

Oppsummering:

Krøll-og-kast-oppgaven skal oppsummere hva elevene har lært, og hva de sitter igjen med etter timen, både faglig og sosialt. I stedet for at læreren forteller hva klassen har gjennomgått og hva skal ha lært, er argumentet for «krøll-og-kast» at læreren vil vite hva

elevene faktisk har tatt med seg. Det er et budskap om at det er det elevene faktisk har fått ut av timen, og hva de tenker etter timen, som er interessant. Det gir oss også et frampek om hva som kan være et god oppfølging. Kanskje elevene fokuserer på noe helt annet enn det du som lærer hadde tenkt. I krøll-og-kast oppgaven er faglig og sosial læring to sider av samme sak.

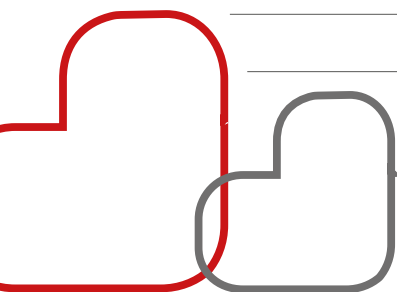
Avslutningsritualet sier på en hyggelig måte «takk for i dag».

Oppsummert kan vi si at pedagogisk metode er basert på følgende aktiviteter for læring:

- Vi snakker
- Vi lytter
- Vi øver
- Vi leker
- Vi samarbeider

Lærerens rolle er først og fremst å skape rommet hvor elevene får utforske temaene på en god og trygg måte. Positive tilbakemeldinger er viktig. Når elever deler tanker eller følelser er det viktig å ikke bedømme eller korrigere innspillene. «Sånn tenker du... Det var interessant. Er det noen andre som har andre tanker? Det er fint å høre forskjellige synspunkter, meninger og følelser.»

Ved oppstart er det viktig å snakke om at det er lov til å fortelle ting, men det er ikke alltid så lurt å fortelle alt til alle. Dette er særlig viktig når vi jobber med sensitive temaer, men erfaringsmessig er det lurt å si det som en generell regel. Det er vanskelig å vite hva som setter i gang tanker hos barn.

Gjennomføring i klassen

Mål for samlingen

Målene for LINK

Å bidra til styrket selvbylde

Å bidra til opplevelse av tilhørighet

Å bidra til mestring

Kompetansemål for samlingen

Kunnskap: at klassen er arena for læring, men også for livsmestring.

Ferdighet: Vi gir plass og tar plass. Samarbeider i gruppe.

Verdier/holdninger: Vi samskaper klassen vår. Alle hører til, alle er verdifulle

Innledningsritual

Start hver samling på samme måten. Spill gjerne musikk, tenn lys, pynt med blomster, håndhils på alle, eller gjør andre hyggelige ting. Poenget er å signalisere at dette er en LINK-time, og at LINK-timer er annerledes enn andre timer.

Når elevene kommer inn til denne økta henger det to plakater i rommet. På den ene er det en oversikt over ritualene i LINK. Overskrift: LINK. På den andre står det: **Regler i LINK-timene. Mal for disse ligger under ressurser.** Si kort at dette er timer klassen skal ha med jevne mellomrom, og at dette er timer som kanskje er litt annerledes enn en del andre timer. I dag skal vi bli kjent med denne måten å jobbe på.

Det er fint å starte med å lage kjøre-regler. Disse kan være sammenfallende med regler klassen/skolen bruker ellers - hvis det er hensiktsmessig. Reglene bør ha et positivt fortegn, som peker på hva vi ønske, heller enn hva som ikke er lov. Reglene kan for eksempel begynne med:

I LINK-timene skal vi.....

Tre eller fire regler er nok. Elevene bør være med på utformingen. Reglene bør si noe om å ta plass kontra å gi plass. Støtte hverandre i å ta sjanser. Delta aktivt.

Når du nå skal starte selve LINK-timen er det fint om du etterhvert som du går fra det ene ritualer til det andre, peker på plakaten med LINK-ritualene for å vise elevene hvor dere er kommet.

Pek på plakaten og fortell hva dere har gjort så langt, og hva som er det neste som skal skje.

Dagens gullkorn

Alle forteller om en hyggelig ting de har opplevd siden sist samling. Husk at det er små og enkle hverdagsgledene vi er på jakt etter, ikke grensesprengende happeninger.

Pek på plakaten med ritualene – hvor er dere kommet?

Start runden.

Presentasjon av tema

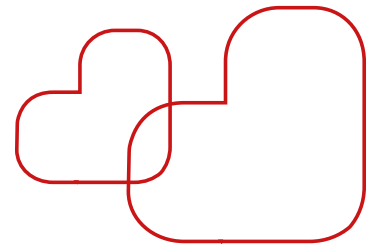
Lærer presenterer dagens temaet helt kort. Si noen få setninger om hva samlingen skal handle om. Her kan man plukke ut noe av det som står i innledning til læreren. Innledningen skal bare spore elevene på tematikken og bør derfor ikke ta mer enn noen få minutter.

Pek på plakaten med ritualene – hvor er dere kommet?

Læreren sier helt kort at dagens tema er klassen vår. Vi skal snakke om hvem vi er og, og hvordan vi ønsker å ha det sammen. Vi skal snakke om hva vi kan forvente av hverandre og hva vi bidra med alle sammen. Ingen er like, men alle hører til her.

Bruk gjerne utarbeidet Power Point (PP) som utgangspunkt for samtale om temaet. Under PP-bildene fins det støttespørsmål du kan bruke i samtalen med elevene. Du kan også lage egne spørsmål, men det er

Oppgaver

viktig at spørsmålene er åpne. De skal legge til rette for refleksjon og felles undring og utforskning. Vi er ikke på jakt etter fasitsvar, men ønsker at barn/unge skal få satt ord på egne tanker, følelser og meninger.

Det ikke er et poeng å komme gjennom alle bildene. Hvis elevene har mye å snakke om til de første bildene, er det viktigere å bruke tid på disse, enn å avbryte og forte seg videre for å rekke alt.

Vi jobber med tema. Velg, vrak og tilpass

Her kommer mange ulike oppgaver du som lærer kan velge mellom. Det er ikke meningen å gjøre alt som er foreslått. Velg de oppgavene som passer best for din gruppe og for deg som gruppeleder. Vi anbefaler likevel at du velger oppgaver som gjør det mulig å jobbe med temaet på ulike måter, både gjennom aktivitet og samhandling, lek og latter og ikke bare gjennom å snakke.

Pek på plakaten med ritualene – hvor er dere kommet?

Plakatvandring:

Elevene blir delt inn i grupper. Hver gruppe starter ved sin av plakaten som er beskrevet nedenfor. Etter 5 minutter beveger gruppene seg videre til neste plakat og fortsetter der de andre slapp.

1. plakat: overskriften er: det beste med klassen min er
2. plakat: overskriften er: det aller, aller viktigste er...
3. plakat: overskriften er: jeg gleder meg til...
4. plakat: overskriften er: dette kan jeg bidra med
5. plakat: overskriften er: en klassekamerat skal

Gruppeoppgaver hvor alle gruppene får forskjellige oppgaver.

1. Vi skal jobbe med folkehelse og livsmestring på skolen. Hva betyr det? Og hva synes dere bør være med i et slikt tema? Lag en PP-presentasjon som dere skal vise resten av klassen.
2. Lag ei oppskrift på en god klasse. Beskriv innholdet og hvordan man må jobbe for å få et godt resultat. For eksempel:
en del godt humør
to deler faglighet
en del vennskap...
Fremfør oppskriften og fremgangsmåten som en TV-kokk ville gjort det.
3. Ta fine bilder av alle i klassen. Lag et klassebilde, en collage som dere presenterer for de andre.

4. Lag en klasselogo som kan henge i klasserommet og andre steder. Kanskje det kan bli til navnskilt til hver enkelt -med navn og klasse-logo? Lag gjerne et klasse-rop også.

5. Lag en klasse-quiz med et spørsmål om hver elev. Respekter den enkeltes privatliv og grenser. Vi har kanskje ulike grenser for hva vi synes er ok. Dobbeltsjekk med læreren. La klassen få prøve seg på quizen. Kjenner dere hverandre godt?

Filosofiske spørsmål

For de som er ekstra glad i å filosofere.

- Hva legger dere i begrepet livsmestring?
- Hvordan ser en livsmestringskole ut?
- Hva synes dere skolens oppgave er?
- Hva er din oppgave i klassen?
- Hva må til for at du kan si at dette var en fin skoledag?

Bare for gøy

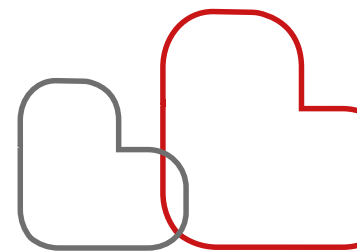
Det er et poeng at alle skal le i løpet av en LINK-time, også når vi snakker om vanskelige ting, ja kanskje særlig da.

Pek på plakaten med ritualene – hvor er dere kommet?

Velg en lek som klassen liker, eller finn en i øvelsesheftet. Vi kan anbefale ballongdans til for eksempel «Happy» av Pharrell Williams. Fire og fire elever står rundt en oppblåst ballong. Det starter med at alle skal holde en hånd på ballongen, samtidig som de skal danse. Etter ei stund får klassen beskjed om at de skal holde et kne hver på ballongen – og fortsette å danse. Finn på nye kroppsdelene med jevne mellomrom. Panna, foten, ryggen osv. Poenget er å skape god stemning. Læreren må gjerne ta bilder mens de danser og eventuelt vise disse etter at dansen er ferdig, eller på neste samling.

Boka mi

Vi anbefaler at alle elevene har hver sin bok som de bare bruker i link-timene. Denne boka bør se litt annerledes ut enn de vanlige arbeidsbøkene. Tanken er at elevene skal ha ett minne fra hver samling. De kan tegne og/eller skrive, lime inn bilder eller tekster, de kan også skrive hilsener til hverandre. Man kan for eksempel be alle sende boka tre plasser til venstre, og be elevene skrive en hyggelig hilsen til den man har fått boka til. Bare fantasien setter grenser, men husk at arbeidet i boka skal være lystbetont og ikke bære preg av kontroll. Ingen skal oppleve å komme til kort.

Vi anbefaler at læreren samler inn bøkene etter timen og oppbevarer dem på skolen. Dette er for å unngå at noen glemmer boka hjemme eller mister den. På den måten sikrer man at alle elevene kan få boka med seg som et hyggelig minne når de slutter på skolen. Dersom man bruker LINK gjennom mange år, kan boka bli en skatt full av gode minner.

Pek på plakaten med ritualene – hvor er dere kommet?

Hvis dere har LINK for første gang skal boka deles ut. Fortell at den skal samles inn etter timene, og at den kan bli en fin minnebok med gode opplevelser.

Den første gangen er det hyggelig om læreren skriver en hilsen i bøkene til elevene, enten en spesialtilpasset personlig hilsen, et bilde fra en klasse-begivenhet, et dikt eller noe annet som elevene vil sette pris på.

Du kan bruke LINK-bøkene som er spesialdesignet for dette og som kan bestilles på rvtssor.no, eller dere kan bruke andre bøker. Poenget er at denne boka skal være annerledes enn de andre skolebøkene. Vi anbefaler analoge bøker. Det er noe med å kunne ta og føle på ting. Det gjør det også enklere med tanke på oppgaver hvor vi bytter bøker for å gi hverandre støtte og oppmuntring.

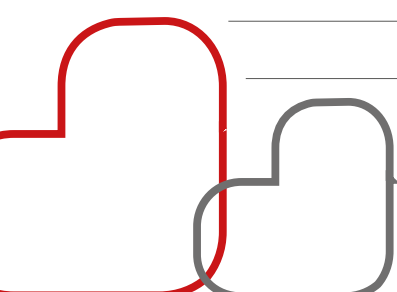

Oppsummering

Oppsummering

Som oppsummering anbefaler vi krøll-og-kast-oppgaven, men dere kan også velge tre ting.

Krøll-og-kast

Krøll-og-kast-oppgavene finner dere i opplegget for samlingen. Elevene skal svare på spørsmålene anonymt og krøller arket sammen. Spør så hvem som vil være dagens skyteskive. Vedkommende stiller seg opp med ryggen mot gruppa. Resten peprer skyteskiva med papirballene sine. Skyteskivas privilegium er at hun/han får lese opp noen av svarene, kanskje tre ark er passelig? Hvis det er populært å være skyteskive, er det viktig at dette går på omgang. Noen synes det er stas når deres svar blir lest opp og vil gjerne si det, andre vil helst ikke gi seg til kjenne. Begge deler er helt greit. Det er lov å komme med positive kommentarer til det som leses opp.

Bruk krøll-og-kast-oppgaven nederst på arket her. Forklar hvorfor vi gjør denne oppgaven.

Tre ting

Alle noterer ned tre ting de husker fra dagens samling, og tre ting de har lært. Læreren ber noe lese hva de har skrevet. Elevene kan selv velge hva de vil dele.

Pek på plakaten med ritualene – hvor er dere kommet? Denne gangen skal også du som lærer gi en oppsummering. Pek på ett og ett av punktene på plakaten, og si kort hva dere har gjort under hvert punkt/ritual. Si også at dette skal dere gjøre med jevne mellomrom, men at temaene vil variere og oppgavene vil variere. Reglene derimot er de samme, og ritualene er de samme hver gang. Si gjerne litt om hvorfor akkurat disse ritualene er med i LINK-timene. De har en hensikt, og det kan være fint for elevene at læreren ordsetter at hen vil jobbe denne måten. Du kan gjerne vise nettsiden, og ta ei kjapp runde hvor alle sier et tema de gleder seg til.

Neste gang

Fortell hva som er tema neste gang. Si til elevene at hvis det er noe de synes er problematisk med temaet, kan de si ifra til læreren så finner dere løsninger sammen.

Avslutningsritual

Avslutt alltid samlingene på samme måte. Ritualet skal være hyggelige og bidra til at elevene føler seg verdsatt. Et avslutningsritual kan være at alle elevene

står i ring og sender klassebåndet i sirkelen mens man spiller et musikkstykke.

Klassebåndet lages ved at alle elever klipper til et tøyestykke på ca.50 cm. Hver elev får velge sitt tøyestykke. De kan eventuelt også få litt tid til å pynte det. Alle båndene knyttes så sammen til en sirkel. Vi foreslår at alle tøyestykkene legges i en haug, og så får en og en elev bind for øynene og trekker hvilken tøyestykke som skal være det neste. På den måten blir rekkefølge og sammensetning tilfeldig. Fordelen med å knytte båndene i stedet for å sy, er at man kan gi rom til nye tøyestykker dersom gruppa får nye medlemmer. Klassebåndet er et symbol på at alle hører til, at alle har en plass i fellesskapet. Vi er knyttet til hverandre. Derfor er vi avhengig av hverandre og vi velger å ta vare på hverandre. I gruppa skal alle ta plass, og alle skal gi plass. Båndet sirkulerer og binder oss sammen.

Pek på plakaten med ritualene – hvor er dere kommet?

Læreren kan også stå i døra og dele ut stå-på-kort eller seigmenn til elevene mens de forlater samlingen. *Stå-på-kort ligger under ekstramateriell. De kan skrives ut og eventuelt lamineres.*

Krøll og kast oppgaven

Fortsatt leken

Svar på en eller flere oppgaver

1. Hva er det beste med klassen din?

---

2. Hva håper du dere kan oppleve sammen i år?

---

3. Hva vil bidra med?

---

4. Hvilke av ritualene i LINK timene liker du ekstra godt?

---

5. Hva vil du gjøre for at LINK-timene skal bli fine timer?

---

5. Hva likte du i denne timen?
